



Sídlo:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Laurinská č. 20
811 01 Bratislava

Korešpondenčná adresa:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Gorkého 478/17
811 01 Bratislava

dpo@dpoh.sk

www.dpoh.sk

FANTOMAS kontra hoaxy, dezinformácie, konšpirácie

Bratislava, 2. február 2023 - *Divadlo Pavla Országha Hviezdoslava uvedie tretiu časť oceňovaného projektu Generácia Z. Autorská inscenácia **FANTOMAS**, v réžii Valerie Schulczovej bude mať premiéru 2. februára. Jej hlavnou témou sú dezinformácie, hoaxy a konšpiračné teórie a ich vplyv na mladých ľudí. Ako im sociálne médiá a internet menia život, ako ich môžu manipulovať, izolovať a následne radikalizovať.*

Prvé dve časti projektu Generácia Z - **Sused, ktorého nechcem** a **Krása nevidaná** uviedlo divadlo v rokoch 2021 a 2022. Inscenácie vznikli v rámci Projektu tolerancie, ktorý je zameraný na mladých divákov a otvára témy tolerancie, inakosti, jej rešpektovania či nenávisti, vnímania ženskej krásy, jej hodnotenia médiami a spoločnosťou, tiež tému vplyvu sociálnych médií.

Zámerom projektu bolo vytvoriť tri autorské inscenácie, ktoré zmapujú Generáciu Z a zároveň sa jej prihovoria ako cieľovej skupine divákov. Generácia Z je generáciou tzv. zoomerov, ktorí nezažili svet bez internetu. Na celom svete v porovnaní s predchádzajúcimi generáciami, trávajú zástupcovia Generácie Z viac času na elektronických zariadeniach a menej času venujú čítaniu kníh. Ovplyvňuje to pokles ich pozornosti a slovnú zásobu. U adolescentov a mladých dospelých tejto generácie sa vo vyššej miere vyskytujú alergie, vyššia precitlivosť a diagnostikujú sa u nich problémy s duševným zdravím. Častejšie trpia nespavosťou a už v mladom veku je u nich vyššia pravdepodobnosť sklonu k mentálnym postihnutiam. Všetky tri divadelné inscenácie projektu Generácie Z sa snažia problém mladých ľudí pomenovať ich jazykom a prostredníctvom ich generácie hercov, ktorí do projektu prinášajú svoje vlastné autorské texty a snažia sa spoločne hľadať riešenie. Tým by malo byť zdravé sebedomie, tolerancia, participácia a aktívny prístup k svojmu životu a spoločnosti. Mladá generácia je rozdelená rovnako ako tá dospelá. Nedôveruje demokracii, inštitúciám, podlieha konšpiráciám a vykazuje veľké znaky netolerancie k minoritám a nemá životný pocit, že má šancu meniť veci okolo seba.

Inscenácia **FANTOMAS** kladie otázky: Čomu môžeme v dnešnej dobe zaručených právd vôbec veriť? Vieme, čo skutočne zdieľame a sledujeme na sociálnych sieťach? Ako sme na tom s hoaxami, dezinformáciami, či konšpiračnými teóriami? Sme voči nim takí imúnni, ako si myslíme?

Mladí ľudia majú neobmedzený prístup k informáciám, virtuálny svet je ale aj plný nástrah a rôznych „Fantomasov.“ Cielená manipulácia v kombinácii s nezaujmom overovať fakty a nevedomosťou môže viesť k fatálnym skutkom.

FANTOMAS však nie je len tajuplným zloduchom, ale aj akronymom zásadných oblastí mediálnej gramotnosti – je totiž dôležité naučiť sa ako overovať **FAKTY**, ako vyhľadať **AUTORA** textu, ako prekuknúť **NÁLEPKOVANIE** zavádzajúcich článkov, ako sa neuspokojiť len so šokujúcimi **TITULKAMI** a čítať ďalej, ako rozoznať **OBRAZOVŮ** manipuláciu, ako usmerniť svoj **MOZOG**, ako narábať s **ARGUMENTAMI** a akú rolu v tom celom zohráva **STRACH**. Inscenácia vznikla v spolupráci s občianskym združením Zvoľ si info, v odbornej konzultácii s Kristínou Blažekovou. Diváci v nejvidia Annamáriu Janekovú, Katrin Virágovú, Adama Kubalu a Jakuba Šveca. Dramaturgičkou a autorkou scénickej hudby je Tereza Hladká.



Sídlo:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Laurinská č. 20
811 01 Bratislava

Korešpondenčná adresa:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Gorkého 478/17
811 01 Bratislava

dpo@dpoh.sk

www.dpoh.sk

<https://www.youtube.com/watch?v=VN350Efk2w0>

„*FANTOMAS je akronym. F sú fakty a S je strach. Medzi faktami a strachom blúdime intenzívne a s plným nasadením odkedy nám do života vstúpili sociálne siete. Konšpirujeme, veríme a neveríme a hlavne máme pocity. Bojíme sa, že niečo zmeškáme, že nám niekto niečo ukradne, vezme, niečo nám nanúti, že podľahneme, naletíme, že sa necháme dobehnúť, predbehnúť a zmiastť. Nie sme ovce, nie sme obyčajní a nie sme elity. Nevieme čo sme, vieme, čo nechceme a chceme slobodu. Pre seba, a tí druhí ju musia rešpektovať. Ako sa v tom zorientovať a ako nemať strach? Ako uveriť, že aj obyčajný život môže byť neobyčajný, ak je reálny. Že virtuálne náplasti online falošnej reality nás nakoniec môžu bolieť viac ako sme ochotní pripustiť. Nielen mladí ľudia Generácie Z sú zmätení, stratení a cítia, že svet je rozdelený. Priepasť medzi bublinami sa čoraz viac zväčšuje. Počúvajme sa a možno sa k sebe dokážeme priblížiť“*,
hovori režisérka inscenácie a riaditeľka DPOH Valeria Schulczová.

„*FANTOMAS v sebe kumuluje témy, ktoré silno zarezovali už v Kráse nevidanej a Susedovi, ktorého nechcem, no jeho dosah azda môže byť ešte širší, jeho odkaz sa totiž týka každej generácie. Ak si nebudeme dávať pozor, každý z nás je potenciálne náchylný k tomu, aby spadol do kráľovej nory ako Alenka v Krajine zázrakov, a namiesto rozprávok ho uväznila ríša konšpirácií a dezinformácií. FANTOMAS totiž útočí zákerne. Nahlodáva nás až dovtedy, kým mu celkom nepodľahneme a neuviazneme v útrobach nášho vlastného strachu,“*
hovori dramaturgička inscenácie Tereza Hladká.

Prvá inscenácia projektu Generácia Z **Sused, ktorého nechcem**, v réžii Juraja Hrčku a Erika Peťovského, ktorá mala v DPOH premiéru 6. novembra 2021, bola vytvorená v spolupráci s Radou mládeže Slovenska, ktorá v roku 2020 realizovala reprezentatívny výskum Hodnoty mladých. Ukázalo sa, že mladí ľudia sú voči svojmu okoliu nedôverčiví, myslia si, že ich názory nemajú hodnotu, netreba ich teda počúvať a nemajú žiadny vplyv na dianie okolo seba. Výskum tiež ukázal, že viac ako polovica zoomerov nechce žiť vedľa ľudí inej farby pleti, vedľa liberálov, vedľa homosexuálov. Viac ako polovica by rozhodne nebývala vedľa cudzincov, migrantov, utečencov, židov a moslimov. Mentálne, či zdravotne handicapovaný sused by viac prekážal mladým z mesta a spoločne inklinujú k antidemokratickým a populistickým stranám.

Krásu nevidanú, druhú inscenáciu projektu Generácia Z uviedlo DPOH 22. januára 2022. Jej témou je mýtus krásy ako sociálny konštrukt, ktorý už od malička vtlača dievčatám predstavu, aké by mali byť. Nielen vizuálne, ale aj mentálne. Aká je ich rola v spoločnosti, v rodine. Ako na ich názore vlastne nezáleží a mali by si ho nechať pre seba. Ženy sú od mladosti tlačené do toho, aby využívali svoj erotický kapitál. Sociálne siete všetko ešte viac exponovali a katalyzovali. Výsledkom sú úzkosti, depresie, pocit permanentného zlyhania. Inscenácia získala ocenenia Dosky 2022, New Drama 2022 a Cenu Nadácie Tatra banky za umenie 2022 v kategórii mladý tvorca v oblasti divadlo.



Sídlo:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Laurinská č. 20
811 01 Bratislava

Korešpondenčná adresa:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Gorkého 478/17
811 01 Bratislava

dpoh@dpoh.sk

www.dpoh.sk

Ďalšími premiérami polsezóny 2022/ 2023 Divadla Pavla Országha Hviezdoslava budú, 25. marca inscenácia **Pressburger Fight Club**. 22. apríla inscenácia **Dr. Jekyll/Mr. Hyde** a 1. júna rozprávka na motívy príbehov Márie Ďuríčkovej, ktorej autorom je Ján Gordulič.

Repertoár Divadla P.O. Hviezdoslava: <https://dpoh.sk/repertoar/>

Online predaj vstupeniek na predstavenia: <https://vstupenky.dpoh.sk/>

Pokladnica Divadla P.O. Hviezdoslava: Laurinská 20, Bratislava

Pondelok až piatok od 14.00 do 18.00 a hodinu pred predstavením.

www.dpoh.sk